

KälarneNytt

En tidning för Kälarnebygden årgång 22 nr 1
Januari 2026

I det här numret får ni bland annat läsa del 1 av en intressant artikel om familjen Hasselberg i Hällesjö prästgård och en artikel om Gustav Genberg från Sörbygden. Dessutom information om lite av vad som händer i bygden.

Redaktören

Framtid i Kälarne

Välkommen till Biosalongen i Kälarne 18/2 kl 19 00

Vi bjuder in till en diskussionskväll där tanken är att vi gemensamt skall komma fram till hur vi får Kälarnebygden att blomstra.

Vad vill vi ha i samhället, hur ska vi få det? Och vem skall göra det?

Kom och ventiler era åsikter, nu när det snart bara är ett halvår kvar till valet. Den politiska representationen i kommunfullmäktige från Kälarnebygden har minskat de senaste valen – vi måste ändra detta för att vår kommunds behov skall lyftas fram och bli hörda!

Detta är inte ett politiskt propagandamöte utan ett allmänt möte där vi tillsammans ska finna en väg framåt för Kälarne med omnejd. Vi bjuder på fika!

Välkommen!

Kälarnebygdens
ek förening

Socialdemokraterna

Denna tidning sponsras av Jessica och Jonas Sundin, Västnede

Barnen i prästgården i Hällesjö

Min pappa Staffan var uppvuxen i Hällesjö. När han dog i mars 2002 kom det ett kondoleansbrev från Hällesjö. Brevet innehöll en rimmad dikt om min simmande pappa, från den tiden då han låg och sam i Hällesjön för att klara av att simma över Engelska kanalen. Det fanns ingen avsändare på brevet. Jag kunde inte skicka ett tackbrev. Men brevet har jag kvar. Den här artikeln är mitt (sena) tack för att Hällesjöbygden mindes och kanske ännu minns min pappa Staffan och hans syskon, barn till kyrkoherde Bertil Hasselberg och hans maka Märta. De har nu alla gått ur tiden.

I.

Rubriken, barnen i prästgården, är lånad. Det är inte min pappa och hans syskon som är de ursprungliga barnen i prästgården. Det var egentligen Bertil Hasselberg och hans syskon som var "barnen i prästgården". Min farfar Bertil, som alltså så småningom blev kyrkoherde i Hällesjö. Min "faster Naima", som inte alls var min faster utan pappas, skrev ett par barnböcker om sin barndom i prästgården i Myssjö, söder om Oviken och sedan i Grundsunda ute vid kusten. Böckerna, *Barnen i prästgården* och *Ute och inne*, gavs ut för nästan jämnt 100 år sedan. Jag tyckte om att läsa dem när jag var barn på 70-talet. Det fanns spännande historier om fjäll och vådliga slädfärder, om vandrande samer och jämtländska sägner i dem.

Farfarsfar, kyrkoherde Carl Jonas Erik Hasselberg, var född i Östersund 1856, son till häradshövdingen Johan Gunno Hasselberg och hans maka Charlotte, och han var uppvuxen i gamla rådhuset i Östersund, som revs när det nuvarande byggdes. Farfarsfar gifte sig med Olga Arbman som var en en Dillner på modernet, dotterdotter till prosten Dillner, hovpredikant och kyrkoherde i Brunflo. Det är många barn i släkten som har vuxit upp i en prästgård, som ni kan förstå. Syskonen i prästgårdarna i Myssjö och Grundsunda var, i tur och ordning: Naima, Fanny, Gudmar, Bertil, Gunno och Valdemar. Lille "Valle" fick inte leva, han dog i tuberkulos. Men de andra, de växte upp ganska fritt i ett hem som präglades av lärdom och kultur. Farfarsfar var en del av den tidiga hembygdsrörelsen, han hade gått på tur i Ovikenfjäl- len som ung, tillsammans med "tre Tiréner" och "tre Arbmän". Och en hund, som hette Mulpus.

Han blev mångårig medarbetare i Svensk Turistförenings årsskift och var en av de första som propagerade för turism i Jämtland. Han var upphovsman till turiststationen i västra Arådalen och han utprickade vandringsleder. Han var också en skicklig tecknare och hans tuschteckningar och anteckningar från fjällvandringarna finns kvar. Hans bibliotek i Grundsunda blev så småningom Ångermanlands största privata bibliotek. År 1921 blev han hedersdoktor vid Uppsala universitet, för sin kyrkohistoriska forskning.

I det hemmet, i en atmosfär av lärdom, historia, av sång och musik och helgonlegender, men också av folktro och jämtländsk och samisk kultur, växte barnen Hasselberg upp. Flickorna hade hade guvernant och pojkarna informator. Informatorn hette Henrik Nyberg och han blev så småningom professor vid Uppsala universitet och ledamot av svenska akademien. För eftervärlden är han känd som H. S. Nyberg. Min farfars syster Fanny, som visserligen utbildade sig till folkskolelärare, gifte sig med informatorn, som var den ende unge man hon träffade som kunde anses vara ett lämpligt parti för en prästdotter. Så hon tog honom. Detta berättade hennes dotter, min pappas kusin Sigrid Kahle för mig. Så särskilt stor var inte den s.k. ”bildningsborgerligheten” i Jämtland och Ångermanland i början på 1900-talet.

II.

Min farfar Bertil, f. 1897, var alltså nummer fyra i den syskonskaran. Storasyster Naima blev författarinna och småskolelärarinna i Husby-Långhundra i Uppland. Hon gifte sig aldrig men blev en högt älskad faster och moster. Fanny blev professorska och fick tillsammans med sin Henrik fem barn. Gudmar blev filosofie doktor och litteraturhistoriker. Han var lektor vid läroverket i Östersund, sedan i Gävle och var också under en period svensk lektor i Düsseldorf. Han slutade karriären på Norra Real i Stockholm. Han skrev en länge använd lärobok i litteraturhistoria. Och han var poeten Erik Lindegrens lärare. Gudmar gifte sig med Rut Luterkort, som han träffade i Lund. De fick också fem barn. Bertils lillebror Gunno, den yngste, blev länsbibliotekarie i Östersund. Han fick med sin hustru Karin, f. Lindgren, en dotter, Ulla. Gunno och Karin gifte sig sent så Ulla blev ensam barn.

Fortsättning följer i nästa nummer.

Ylva Hasselberg

som skrivit artikeln om familjen Hasselberg, är född 1967 och är professor i ekonomisk historia vid Uppsala universitet. *Redaktören*

Det här händer i församlingen under vintern. Observera att ändringar kan komma att ske, se annonsering.

15/2 11.00 Gudstjänst, Tossengård, Sörbygden

17/2 18.00 Temakväll om pilgrimsleder och pilgrimsliv, Västanede församlingshem, se nedan

1/3 11.00 Gudstjänst, Västanede församlingshem, ungdomskören medverkar

15/3 11.00 Mässa, Västanede församlingshem

Svenska kyrkan

Hällesjö-Håsjö församling

Pilgrim hela livet – En yttre och inre vandring

En temakväll om pilgrimsleder och pilgrimsliv!

Vilka pilgrimsleder har vi i vårt område?

Vad är en pilgrimsled och vad är målet för lederna?

Hur kan vandringen berika våra liv?

Vad innebär pilgrimsliv?

Hur kan pilgrimstraditionen leda till fördjupad tro och självkänedom?

Vägledning och introduktion i enkla andliga övningar.

Föredrag, samtal och fika.

Kvällen leds av Helena Strid, projektledare Pilgrim i pastoratet och Martin Boström, teolog samt retreat- och pilgrimsledare.

Välkommen!

Svenska kyrkan

Sydöstra Jämtlands pastorat

Folkets slit med sten.

På våren, innan gräset började växa skulle det plockas sten, varenda en.

Ett redskap som användes var en lång stör med en krok i änden, ofta ett bockhorn.

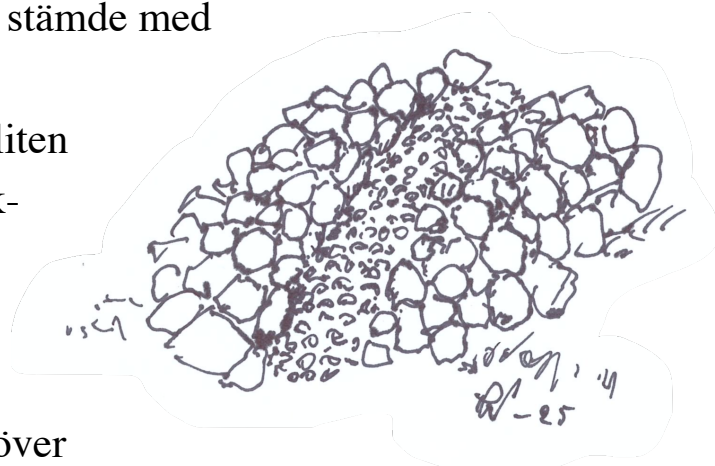
För att bända lös stenar som kanske satt lite fast, men också för att rafsas isär korusor som fanns kvar sen hösten förut när ”kränka gått på nyvälla”.

Elvira Pierre sa att det var vi jäntor som fick plocka sten, pojke plockte ittna.

För större stenar, som vid nyodling användes ju häst för dom som hade. Dom hade en speciell släde, stendråg. Det var lågt och stabilt, det hände också att dom lade ut en räls av barkat virke. Bredden på ”rälsen” stämde med bredden på medarna på dråget.

Vilhelm Lindstein berättade att när han var liten var han med, han smorde ”rälsen” med fläsksvål så att det skulle gå lätt.

På många stenrösen lämnade dom en gång med bara småsten, noggrant, noggrant, så att dom kunde köra med häst och dråp rakt över stenröset och sedan bara tippa av större stenar. På en del stenrösen kan man fortfarande se den här lösningen.

Hans-Erik Nilsson 🧊

Gustav Genberg, äventyraren från Sörbygden

Gustav Genberg föddes i Sörbygden 1895/02/15 och växte upp med fem syskon. På gården fanns det att göra med att sköta djuren och så och skörda, men Gustav tycks ha velat se sig om. Efter värnplikten vid infanteriet gav han sig av till Kiruna och 1919 arbetade han som räsläggare för LKAB som han fick goda vitsord från. På den här tiden krävde gruvorna och malmbanan stor arbetskraft och det mesta skedde med muskelkraft. Men uppenbarligen ville han vidga sina vyer ännu mer.

Den 4/7 1923 hade han skaffat ett intyg för pass till Kanada och i november samma år var han redan utflyttad. Utvandringen till Nordamerika hade startat under nödåren på 1860-talet och nådde kulmen under 1880-talet. Under 1920-talet hade

utvandringen till största del sinat ut men från Jämtland utvandrade särskilt många under detta decennium.

Gustav arbetade i skogsläger samt med väg- och vattenarbeten i British Columbia och senare i Seattle och i Kalifornien. 1925/01/28 fick nämligen Gustav ett visa utfärdat för USA från svenska konsulatet i Montreal. Han utvandrade till USA via Vancouver B.C. och ankom med Great Northern Railway till gränsstaden Blaine, Washington 1925/02/12. Tre månader senare fick han ett "Declaration of intention" utfärdat, då bodde han i Seattle där han fortfarande bodde kvar 1928. Författaren Aksel Lindström från Rossbol kom till USA 1926 och hamnade även han i Seattle år 1928. På den tiden var det särskilt många jämtar som hamnade i Seattle så det är inte omöjligt att deras vägar korsades där.

Förmodligen tog Gustav kontakt med kusinen Ellen som talade flytande svenska trots att hon var uppväxt i Minnesota. Ellens far Petrus hade utvandrat från Sörbygden 1892 och Petrus bror Nils hade utvandrat redan 1879. Ellen brevväxlade med sina svenska kusiner och hälsade även på i Sörbygden på 1960-talet.

I Seattle var det framför allt skogsindustrin som drog under den här tiden. Det var ett hårt och farofyllt arbete i skogen med jätteträd som Douglasgran och sekvoja.

År 1927 var Gustav med om en olycka där han förlorade flera tänder, han behandlades av sverigefinländaren dr. Arvid Silverberg som själv hade utvandrat 1910.

Börskraschen den 24 oktober 1929 påverkade hela världen med den stora depressionen som följde. Särskilt svårt var det i skogsindustrin där arbetslösheten var stor och det inte fanns många jobbalternativ. Det var antagligen detta som gjorde att Gustav flyttade hem till Sörbygden under 1931. Väl hemma återgick han till gårdsbruket och skogen. År 1937 deltog Gustav i en skogsvårdskurs anordnad av Skogsvårdsstyrelsen Jämtlands län som hölls i Halåsen där han hade visat prov på gott skogligt omdöme och iakttagit ett hedrande uppförande.

1938 utnämndes han till röjningsförmän av Skogsvårdsstyrelsen i Jämtlands län, ersättningen var 8:- per arbetsdag. Samma år blev han även inskriven som medlem i Sörbygdens arbetarekommun. Gustav var även rapportman för Kälarne södra brandkår. Under beredskapen var Gustav inkallad till landstormen, hela 121 dagar under 1940. Året därpå var han inkallad 71 dagar med två veckors avbrott för skörden, vilket visar hur viktig det var med självhushållning. Efter 99 dagars tjänstgöring 1942 avmönstrades han, samma år som landstormen avskaffades. Gustav skrev aldrig ner sina minnen så detta har varit ett detektivarbete för mig om min släkting. Gustav var nämligen sexmännig med min morfars mor Anna.

Henrik Sjöberg 🧑🏻

Program våren 2026

Alla konserter kl 19 på Hotell Östjemten, Kälarne, om inget annat anges.

Inträde: medlemmar 140 kr och icke medlemmar 170 kr.

11 feb Anders Lundin

Förköp av biljetter och fika , tel 070-364 81 05

11 mar Maggan Stompers

Förköp av biljetter och fika , tel 070-364 81 05

Maj Blue Betty

Förköp av biljetter och fika , tel 070-364 81 05

Vill man inte ha fika går det förstås bra att köpa biljett direkt vid entrén.

Håll utkik efter annonsering, man vet aldrig vilka erbjudanden som dyker upp! **Välkommen!**

Årsmöte

Kälarne Jazz- och bluesklubb håller årsmöte,
Hotell Östjemten, Kälarne.

onsdag den 11 mars 2026, kl 17.00

I pausen mellan årsmötet och konserten kl 19,
bjuder vi på bubbel, tilltugg och lotteri!

Välkommen!

De som skall väljas är tillfrågade! Styrelsen

V i behöver sponsorer!!

Arbetet med tidningen KälarneNytt samt distributionen sker helt ideellt, men vi har kostnader för tryckning. För att hjälpa till kan vem som helst sponsra ett nummer av tidningen och få sitt namn eller företagets namn på första sidan som sponsor av tidningen. Kostnaden för att bli sponsor är 2000 kronor.

Hjälp bygden och föreningen att finansiera ett nummer av KälarneNytt!

Den som anmäler intresse för att sponsra sätts upp på väntelista och faktureras när det blir aktuellt.

Ring Oddbjörn Ericsson 070-364 81 05 eller maila biod.ericsson@telia.com

Michael Löfgren

Medlemsinformation Kälarnebygdens ek förening

Du kan betala via bankgiro 5404-9606 eller swisha till nummer 123 646 20 71, OBS, ange avsändare!

Genom att vara medlem stöder Du föreningens ambitioner att verka för en positiv utveckling för Kälarnebygdens invånare, företag och föreningar.

För att bli medlem betalar Du/Ni en engångsinsats och en årlig medlemsavgift.

	Enskild	Familj	Förening	Företag
Insats (engångs-)	50 kr	100 kr	100 kr	500 kr
Årlig medlemsavgift	100 kr	150 kr	100 kr	200 kr

Annonspriser KälarneNytt:

Helsida 1000 kr, halvsida 500 kr, kvartssida 250 kr, tredjedels sida 330 kr

Se och läs KälarneNytt i färg på kalarnenytt.se

Nästa nummer av KälarneNytt, nr 2-26, manusstopp 23/3, utkommer ca 30/3.

Redaktör Oddbjörn Ericsson, 070-364 81 05, biod.ericsson@telia.com

Ordförande i Kälarnebygdens förening: Michael Löfgren, 070-666 56 74 eller 0696-403 01 (hem), michael.lofgren@poles.se